

prima instanță: Curtea de Apel Bălți
Judecător: D. Corolevschi

DECIZIE

21 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea
Ion Druță
Luiza Gafton

judecând cererea de recurs declarată de Societatea pe Acțiuni „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67”, în proces de faliment, prin intermediul lichidatorului Gubceac Dmitrii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67”, în proces de faliment, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VOCAȚIE”, în proces de reorganizare, cu privire la anularea actelor juridice încheiate de debitor,

împotriva hotărârei Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2017, prin care s-a respins acțiunea ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 23 februarie 2015, Societatea pe Acțiuni „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67”, în proces de insolvabilitate, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VOCAȚIE”, în proces de reorganizare, cu privire la anularea actelor juridice încheiate de debitor.

În motivarea acțiunii, lichidatorul insolvabilității Ion Popa a indicat că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 4 iulie 2014, s-a admis spre examinare cererea introductivă, formulată de către creditorul S.R.L. „Tărășean Plus”, referitor la intentarea procesului de insolvabilitate față de „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. și s-a desemnat în calitate de administrator provizoriu al debitorului Î.I. „Popa Ion”.

În aceeași ordine de idei, la 11 septembrie 2014, prin efectul hotărârii Curții de Apel Bălți, pronunțată în dosarul de insolvabilitate (irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 noiembrie 2014), a fost intentată procedura de insolvabilitate față de „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. Iar, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 29 decembrie 2014, s-a dispus intrarea în faliment cu dizolvarea acestui debitor și numirea în funcția de lichidator Î.I. „Popa

Ion” cu împuterniciri în vederea administrării și reprezentării societății precum și valorificării și lichidării masei debitoare.

Potrivit societății reclamante, la 27 octombrie 2014, în cadrul procesului său de insolvență, pârâtul „VOCAȚIE” S.R.L. a depus o cerere de admitere și validare a creanțelor, solicitând validarea creanțelor sale față de societatea insolventă „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. în sumă totală de 2 345 320 lei. Astfel, în susținerea cererii respective, pârâtul a considerat că datoria menționată supra s-a format în rezultatul contractelor de împrumut, încheiate în perioada 2 mai 2014 – 22 iulie 2014.

În acest sens, s-a arătat că pârâtul „VOCAȚIE” S.R.L. a încercat să-și probeze punctul de vedere, prin anexarea contractelor de împrumut din 2 mai 2014, 1 iunie 2014, 1 iulie 2014 și 22 iulie 2014, dar și a chitanțelor de încasare, eliberate de „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A.

Prin urmare, administratorul insolvenței a susținut că a analizat înscrisurile descrise succint mai sus și a constatat că acestea sunt în contradicție directă cu normele legale imperative, fiind lovite de nulitate absolută în temeiul articolului 220 din Codul civil. Așadar, prin declarația din 17 decembrie 2014, recepționată de pârât la 22 decembrie 2014, societatea reclamantă a sugerat că, în baza articolului citat, a declarat nule contractele de împrumut din 2 mai 2014, 1 iunie 2014, 1 iulie 2014 și 22 iulie 2014, inclusiv chitanțele aferente nr. 1 din 15 mai 2014, nr. 2 din 16 mai 2014, nr. 3 din 20 mai 2014, nr. 4 din 20 mai 2014, nr. 5 din 23 mai 2014, nr. 6 din 10 iunie 2014, nr. 7 din 10 iunie 2014, nr. 8 din 10 iunie 2014, nr. 10 din 22 iulie 2014, nr. 11 din 1 august 2014, dar și actele de verificare a decontărilor reciproce din 1 iunie 2014, 1 iulie 2014 și 1 august 2014. Totuși pârâtul nu a propus nici o propunere rezonabilă de soluționare extrajudiciară a litigiului apărut.

În justificarea opiniei sale, societatea reclamantă a învederat că obligativitatea utilizării mașinilor de casă și de control, cu eliberarea bonului de casă, în cazul primirii de către agenții economici a sumelor de împrumut sau credit în numerar, se observă din dispozițiile articolului 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, pct.1) din Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28 aprilie 1998, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 73 din 29 ianuarie 2008, dar și din secțiunea II din punctul 4 din hotărârea citată. Acest punct de vedere a fost susținut, în plus, de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, ce se confirmă în baza notei informative nr. 14/4-13/120 din 10 iulie 2014. Mai mult, o obligație similară a fost indicată în răspunsul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 26-06-12/1 – 820/637 din 30 ianuarie 2015.

Un alt argument în favoarea admiterii acțiunii se referă la articolul 19 din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, conform căruia, legislatorul stabilește expres condițiile care trebuie îndeplinite, precum și documentele primare cu regim special și de strictă evidență în al cărui temei are loc contabilizarea faptelor cu conținut economic, în conformitate cu care apar, se modifică și se sting raporturile juridico-civile generatoare de drepturi și obligații. Totodată, din analiza extrasului din contul bancar al „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., s-a determinat că, în realitate, această entitate juridică nu a primit mijloace bănești în

sumă de 2 345 320 lei de la „VOCAȚIE” S.R.L., nici prin transfer bancar și nici prin depunerea acestora în numerar la contul acestuia, ceea ce denotă cu certitudine inexistența datoriei pretinse de pârât.

Din raționamentele relatate, societatea reclamantă a considerat că toate chitanțele de încasare contestate nu corespund standardelor naționale în contabilitate, pentru a confirma fapte cu conținut economic efectuate de entități în scopuri de împrumut (credit) și nu pot servi drept temei pentru pârât de a contabiliza operațiunea dată în evidența contabilă. La fel, s-a urmărit scopul majorării masei creditare a societății insolubile în detrimentul altor creditori.

În aceeași ordine de idei, lichidatorul insolabilității a subliniat că actele juridice contestate sunt lovite de nulitate absolută în temeiul articolelor 206 alin. (2), 207 și 220 din Codul civil. Or, în opinia acestuia, actul juridic care încalcă relațiile speciale ocrotite de legislator, ce vizează finanțele publice și buna desfășurare a activităților economico-financiare, a căror realizare impune îndeplinirea cu onestitate pentru fiecare agent economic a obligațiilor financiar-fiscale, nu poate fi menținut valabil, deoarece periclitează întregul proces de menținere a ordinii publice aferente raporturilor financiar - fiscale obligatorii pentru întreaga societate.

Totodată, s-a precizat că ultimul contract de împrumut din 22 iulie 2014 a fost încheiat fără acordul administratorului provizoriu Î.I. „Popa Ion”, ceea ce contravine în mod direct articolelor 24 alin. (4) și 25 alin. (1) din Legea insolabilității. Or, la 4 iulie 2014, prin încheierea Curții de Apel Bălți s-a pus sub observație debitorul „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. și s-a desemnat în funcția de administrator provizoriu Î.I. „Popa Ion”, iar administrația debitorului a fost obligată să gestioneze societatea în comun cu acesta.

Într-un final, lichidatorul Popa Ion a susținut că documentele de constituire a Societății pe Acțiuni „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” atestă că pârâtul „VOCAȚIE” S.R.L. figurează ca acționar cu cota de 49 % din capitalul social al societății pe care o reprezintă, iar directorul „VOCAȚIE” S.R.L., Lucia Guțu, are o cotă de 9, 97 %, fiind și membrul consiliului. Situația relatată se încadrează la prevederile articolului 105 alin. (1) lit. b) și lit. c) din Legea insolabilității.

Lichidatorul „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., în proces de insolabilitate, Popa Ion, a solicitat constatarea nulității absolute a contractelor de împrumut din 2 mai 2014, 1 iunie 2014, 1 iulie 2014, 22 iulie 2014, inclusiv a chitanțelor aferente nr. 1 din 15 mai 2014, nr. 2 din 16 mai 2014, nr. 3 din 20 mai 2014, nr. 4 din 20 mai 2014, nr. 5 din 23 mai 2014, nr. 6 din 10 iunie 2014, nr. 7 din 10 iunie 2014, nr. 8 din 10 iunie 2014, nr. 10 din 22 iulie 2014 și nr. 11 din 1 august 2014.

În același timp, lichidatorul persoanei juridice a cerut constatarea nulității absolute și a decontărilor reciproce din 1 iunie 2014, 1 iulie 2014 și 1 august 2014.

Pe parcursul examinării cauzei, pârâtul „VOCAȚIE” S.R.L. a depus două referințe în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca nefondată (vol. I, f. d. 138 – 140; vol. II, f. d. 1 – 3).

La 24 martie 2017, „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., prin intermediul lichidatorului Popa Ion, a depus o cerere de completare a temeiului acțiunii inițiale (vol. II, f. d. 64 – 67).

În mod corespunzător, acesta a subliniat că pârâțul „VOCAȚIE” S.R.L. pretinde obținerea unor mijloace bănești în cuantum de 2 345 320 lei de la niște persoane fizice și o bancă comercială, în perioada mai – august 2014, dar și transmiterea acestora sub formă de împrumut la „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. în vederea achitării salariilor și impozitelor. Totuși, în baza actelor contabile, s-a observat că, din suma indicată mai sus, doar 170 194 lei au fost direcționați pentru achitarea salariului angajaților de la întreprinderea nominalizată, iar restul au fost transferați pentru restituirea unor împrumuturi și plata unor salarii pentru persoanele apropiate directorului Guțu Alexandru, fără a contribui la stat cu impozite și taxe. Mai mult, lichidatorul a indicat că la acel moment „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. înregistra datorii față de bugetul public național în mărime de 1 713 766, 14 lei, inclusiv și față de creditorii persoane juridice.

În același context, potrivit cererii suplimentare, administratorul suspendat Guțu Alexandru a recunoscut în ședința judiciară din 7 septembrie 2016 că persoanele cărora le-a restituit primordial datoria sunt persoane foarte apropiate, în special, Butușanu Viorica, Butușanu Marina și Guțu Iurie sunt nepoți, Guranda Viorel – ginere și Guțu Lucia – soție.

Totodată, lichidatorul Popa Ion a învederat că încăsarea pretinselor sume împrumutate de la „VOCAȚIE” S.R.L. au fost efectuate de Guțu Lucia, în funcție de contabil – casier la „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., care concomitent era administratoarea „VOCAȚIE” S.R.L. În plus, în perioada de referință ambele persoane juridice se aflau în incinta aceluiași bloc, la același etaj, în birouri vecine, situat în mun. Bălți, str. Sofia, 27.

În astfel de circumstanțe, reclamantul a susținut că toate contractele de împrumut din 2 mai 2014, 1 iunie 2014, 1 iulie 2014, 22 iulie 2014 sunt fictive prin prisma articolului 221 alin. (1) din Codul civil, întrucât au fost încheiate fără intența de a produce efecte juridice. De fapt, în opinia lichidatorului, prin aceste acte juridice civile au fost afectate drepturile creditorilor, care la acel moment înregistrau creanțe certe, lichide și exigibile față de patrimoniul „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., valitate ulterior în cadrul procesului de insolvență.

În consecință, s-a conchis că „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. nu a primit de la „VOCAȚIE” S.R.L. suma de 2 345 320 lei, iar contractele din speță sunt fictive.

Prin hotărârea instanței de insolvență a Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2017, s-a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată (vol. II, f. d. 115 – 120).

La deliberarea acestei soluții, instanța de insolvență a constatat că între „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. și „VOCAȚIE” S.R.L. au fost încheiate contractele de împrumut din 2 mai 2014, 1 iunie 2014, 1 iulie 2014, 22 iulie 2014, în lipsa unor încălcări ale normelor legale prevăzute la articolele 24 alin. (4) și 25 alin. (1) din Legea insolvenței. Mai mult, instanța de judecată a

stabilit că actele juridice contestate corespund rigorilor din articolul 867 alin. (1) din Codul civil și au o cauză legală de remitere a bunului și de a gratifica relația de împrumut (vol. II, f. d. 119).

În același context, instanța de insolabilitate a decis că, în realitate, banii proveniți de la „VOCAȚIE” S.R.L. au fost încasați de „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., ce se demonstrează prin actele contabile, anexate la materialele cauzei (vol. II, f. d. 119, *pe verso*). Prin urmare, s-a considerat că toate contractele de împrumut nu contravin nici normelor imperative ale legii, nici ordinii publice, de vreme ce reclamantul nu a demonstrat impactul negativ asupra dezvoltării economice a țării prin încheierea acestora.

La 13 decembrie 2017, „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., în proces de faliment, prin lichidatorul Gubceac Dmitrii, a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2017, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a afirmat că instanța de insolabilitate nu a aplicat corect articolul 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, pct.1) din Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28 aprilie 1998, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 73 din 29 ianuarie 2008, dar și articolele 17 alin. (1) și (2) din Legea contabilității. Așadar, lichidatorul a menționat că persoana juridică pe care o reprezintă nu a primit în realitate mijloacele bănești în cuantum de 2 345 320 lei. De altfel, nici chitanțele de încasare contestate nu corespund standardelor naționale în contabilitate.

La fel, recurentul a considerat că instanța de judecată a dat o apreciere eronată articolelor 207 și 220 din Codul civil. Mai mult, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că sumele de împrumut în valoare de 240 000 lei urmau a fi primite cu acordul administratorului provizoriu Î.I. „Popa Ion”, ceea ce nu a fost efectuat și contravine în mod direct articolelor 24 alin. (4) și 25 alin. (1) din Legea insolabilității. Or, la 4 iulie 2014, prin încheierea Curții de Apel Bălți s-a pus sub observație debitorul „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. și s-a desemnat în funcția de administrator provizoriu Î.I. „Popa Ion”, iar administrația debitorului a fost obligată să gestioneze societatea în comun cu acesta.

Într-un final, recurentul a susținut că documentele de constituire a „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. atestă că „VOCAȚIE” S.R.L. figurează ca acționar cu cota de 49 % din capitalul social al societății pe care o reprezintă, iar directorul „VOCAȚIE” S.R.L., Lucia Guțu, are o cotă de 9,97 %, fiind și membrul consiliului. Situația relatată se încadrează la prevederile articolului 105 alin. (1) lit. b) și lit. c) din Legea insolabilității.

Pe baza celor prezentate, s-a pus accentul pe faptul că hotărârea instanței de insolabilitate nu a fost motivată pe deplin, întrucât nu s-a pronunțat în privința tuturor argumentelor părților.

La 26 ianuarie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs „VOCAȚIE” S.R.L., informând despre posibilitate depunerii referinței. În mod corespunzător,

dacă referința se prezintă în termenul stabilit, judecarea recursului se decide în lipsa acesteia (vol. II, f. d. 128).

Intimatul nu a depus nici o referință în întâmpinarea recursului, până la judecarea cauzei civile în ordine de recurs.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul lărgit a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

În subsidiar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Ab initio, instanța de recurs notează că are obligația de a verifica dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior.

Decizia Agenției Servicii Publice din 22 septembrie 2017 dovedește faptul că lichidatorul Gubceac Dmitrii a fost împuternicit în mod legal să atace hotărârea judecătorească și să reprezinte interesele „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., care era subiectul abilitate să declare prezentul recurs (vol. II, f. d. 87, pe verso), fiind respectate dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă. La fel, materialele cauzei confirmă că cererea nu a fost examinată anterior.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea nr. 149 din 29 iunie 2012 insolvențabilității, hotărârile și încheierile instanței de insolvențabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Potrivit procesului – verbal al ședinței de judecată din 27 noiembrie 2017, dispozitivul hotărârii Curții de Apel Bălți contestate a fost pronunțat în lipsa administratorului insolvențabilității Gubceac Dmitrii (vol. II, f. d. 114, 115). În mod corespunzător, hotărârea motivată a fost expediată în adresa părților la 18 ianuarie 2018, ce se atestă prin scrisoarea Curții de Apel Bălți nr. 1251 (vol. II, f. d. 126).

În lumina celor relatate, instanța de judecată constată că recursul, declarat de lichidatorul Gubceac Dmitrii, la 13 decembrie 2017, este depus în termenul prevăzut mai sus și urmează a fi examinat pe fond, în limitele invocate de acesta.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., în proces de faliment, prin intermediul lichidatorului Gubceac Dmitrii, este întemeiat și urmează a fi admis, cu dispunerea casării hotărârii Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2017 și trimiterii pricinii spre rejudecare la aceeași instanță, de un alt complet de judecată, pentru motivele ce se succed.

În speță, instanța de recurs notează că recurentul S.A. „Coloana Specializată Mobilă Mecanizată nr. 67”, în procedură de faliment, a criticat hotărârea Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2017, în baza articolului 432 din Codul de procedură civilă, fără a specifica expres unul din temeiurile prevăzute la alineatele (2), (3), (4) din articolul citat. Totuși, ținând cont de garanțiile unui proces echitabil, instanța de judecată consideră că argumentele acestuia înserate în recurs trebuie examinate în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

În baza limitelor impuse de art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit învederează că administratorul recurentului s-a plâns că instanța de insolvabilitate inferioară a motivat insuficient hotărârea judecătorească, ce reprezintă o încălcare a articolului 239 din Codul de procedură civilă și articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar soluția instanței este una incertă fără putere de convingere.

Mai mult, instanța de judecată notează că recurentul a pretins că hotărârea contestată nu conține un răspuns adecvat la legalitatea încheierii contractului de împrumut din 22 iulie 2014, întrucât acesta a fost semnat fără acordul administratorului provizoriu Î.I. „Popa Ion”, ceea ce contravine în mod direct articolelor 24 alin. (4) și 25 alin. (1) din Legea insolvabilității. Totodată, nu au fost apreciate argumentele acestuia cu privire la aplicarea articolului 105 alin. (1) lit. b) și c) din Legea insolvabilității.

Intimatul „VOCAȚIE” S.R.L. nu a oferit nici un comentariu cu privire la fondul cauzei.

Ansamblul celor determinate *supra*, permit instanței de recurs să rezume că esența cauzei civile, dedusă judecății, exprimă divergențele părților cu privire la valabilitatea contractelor de împrumut din 2 mai 2014, 1 iunie 2014, 1 iulie 2014 și 22 iulie 2014. Deopotrivă, se impune verificarea corectitudinii judecării prezentei pricini, în ordine de apel, în raport cu garanțiile unui proces echitabil prevăzute la articolele 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și 6 parag. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (C.E.D.O.).

Sub acest aspect, instanța de recurs reamintește constatările Curții Europene în cauza *Suominen împotriva Finlandei* (1 iulie 2003, parag. 37), *ad litteram*: „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și

posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (*a se vedea*, de asemenea, cauza *Hirvisaari v. Finland*, 27 septembrie 2001, parag. 30)”. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.

În acest context și în baza constatărilor din hotărârea Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2017, Colegiul judiciar reține că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 4 iulie 2014, s-a admis spre examinare cererea introductivă, formulată de către creditorul S.R.L. „Tărășean Plus”, referitor la intentarea procesului de insolvență față de „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. și s-a desemnat în calitate de administrator provizoriu al debitorului Î.I. „Popa Ion” (vol. II, f. d. 118, pe verso).

La fel, potrivit punctului 2 din dispozitivul încheierii menționate, s-a instituit perioada de observație, începând cu data adoptării acestui act judecătoresc, și s-a obligat administrația „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. ca în perioada respectivă deciziile privind gestionarea patrimoniului să fie luate doar cu acordul prealabil al administratorului de provizoriu (vol. I, f. d. 29).

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs subliniază că, la 22 iulie 2014, a fost încheiat contractul de împrumut pentru o sumă de 120 000 lei între „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. și „VOCAȚIE” S.R.L.

Totuși hotărârea contestată atestă că instanța de insolvență a considerat semnarea acestui act juridic până la intentarea procesului de insolvență (vol. II, f. d. 118, pe verso). Mai mult, instanța a decis că argumentele lichidatorului în acest sens sunt declarative și nu contravin articolelor 24 alin. (4) și 25 alin. (1) din Legea insolvenței (vol. II, f. d. 118, pct. 49).

În esență, Colegiul judiciar constată că instanța de insolvență nu a contrapus situația de fapt prezentată mai sus cu prevederile articolului 25 alin. (1) din legea citată, potrivit căruia, persoanele cu drept de reprezentare a debitorului nu pot încheia acte juridice fără participarea administratorului provizoriu. Prin urmare, instanța de insolvență a ajuns la o concluzie pripită privind respingerea acestei observații, fără a se pronunța concret în privința acesteia și fără a examina această obiecție prin prisma articolului 220 alin. (1) din Codul civil.

În continuare, instanța de recurs reține că lichidatorul Popa Ion și, ulterior Gubceac Dmitrii, a susținut că documentele de constituire a „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A. atestă că „VOCAȚIE” S.R.L. figurează ca acționar cu cota de 49 % din capitalul social al societății pe care o reprezintă, iar directorul „VOCAȚIE” S.R.L., Lucia Guțu, are o cotă de 9,97 %, fiind și membra consiliului (vol. I, f. d. 9).

Așadar, în opinia recurentului, circumstanța respectivă se încadrează la prevederile articolului 105 alin. (1) lit. b) și lit. c) din Legea insolvenței, conform căruia, pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/

lichidatorul poate introduce în instanța de insolabilitate acțiuni în vederea anulării tranzacțiilor încheiate de debitor în ultimele 24 de luni precedente înaintării cererii introductive, dacă acestea sînt în dauna intereselor creditorilor, cu următoarele persoane: b) cu un asociat (acționar) care deține cel puțin 20% din capitalul social al debitorului, atunci cînd debitorul este societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată; și (c) cu o persoană care se încadrează în prevederile art. 247 alin. (1).

Cu toate acestea și contrar articolului 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit stabilește că instanța de insolabilitate nu a indicat în motivarea hotărârii sale argumentele, cu privire la respingerea acestei poziții, care este decisivă pentru soluționarea justă și multiaspectuală a cauzei civile. Or, de fapt, instanța de judecată nu a dezbătut acest punct de vedere, deși legislatorul a prevăzut că lichidatorul poate introduce în instanța de insolabilitate acțiuni în vederea anulării tranzacțiilor încheiate de debitor în ultimele 24 de luni precedente înaintării cererii introductive, dacă acestea sunt în dauna intereselor creditorilor.

În opinia instanței de recurs, un alt aspect important pentru procedura în ansamblu, constituie neexaminarea de instanța de insolabilitate a cererii de completare a temeiului acțiunii inițiale, depuse „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., și primită în procedura instanței la 24 martie 2017 (vol. II, f. d. 64 – 67, 68).

Deci, luând în considerare motivarea cererii date, Colegiul lărgit observă că instanța de insolabilitate nu a arătat, în hotărârea sa din 27 noiembrie 2017, niciun indiciu că ar fi analizat motivele acesteia prin prisma articolului 221 alin. (1) din Codul civil. Cu alte cuvinte, lichidatorul Popa Ion a invocat că administratorul suspendat Guțu Alexandru a recunoscut în ședința judiciară din 7 septembrie 2016 că persoanele cărora le-a restituit primordial datoria sunt persoane foarte apropiate, *în special*, Butușanu Viorica, Butușanu Marina și Guțu Iurie sunt nepoți, Guranda Viorel – ginere și Guțu Lucia – soție. Totodată, s-a evidențiat că încăsarea sumelor împrumutate de la „VOCAȚIE” S.R.L. au fost efectuate de Guțu Lucia, în funcție de contabil – casier la „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67” S.A., care concomitent era administratoarea „VOCAȚIE” S.R.L.

În consecință, recurentul a susținut că actele juridice civile contestate au fost fictive, avînd menirea să creeze o aparență juridică pentru terți. La fel, în opinia acestuia, acestea afectează drepturile creditorului și și-a întemeiat critica pe articolul 104 alin. (1) lit. a) din Legea insolabilității.

În același context, Colegiul lărgit opinează că, deși instanța de insolabilitate a primit în procedură cererea respectivă, a omis să o introducă în partea descriptivă a hotărârii, ceea ce confirmă, în plus, că a fost lăsată fără examinare.

Astfel, în lipsa unei verificări adecvate a argumentelor rezumate mai sus, instanța de recurs învederează că instanța ierarhic inferioară a ignorat obligațiile sale specificate în articolele 25 alin. (1) și 211 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform cărora, în cadrul examinării pricinii în fond, judecătorul trebuie, după caz, să elucideze împreună cu participanții la proces circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și să cerceteze probele din dosar.

Prin urmare, din hotărârea contestată, rezultă în mod cert că instanța de insolabilitate nu a reușit să efectueze această operațiune procedurală, ceea ce a afectat calitatea actului judecătoresc, iar recurentul a simțit că nu a fost auzit de o instanța judecătorească într-un mod echitabil. Această idee se conturează, *în principiu*, prin declararea cererii de recurs supusă judecării.

Pe baza celor prezentate, Colegiul largit subliniază că circumstanțele de fapt și de drept indicate mai sus cereau o motivare specifică și explicită din partea instanței ierarhic inferioare. Totuși Curtea de Apel Bălți a omis să dea o asemenea motivare și nu este posibil de apreciat dacă această instanță a ignorat argumentele invocate de reclamant, cu privire nulitatea absolută a contractelor de împrumut, sau a dorit să le respingă și care ar putea fi motivele respingerii.

În atare situație, instanța de recurs pune la îndoială faptul că instanța de insolabilitate a soluționat toate punctele decisive din speță, a determinat circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, iar la chestiunile de drept ridicate de către reclamant a fost obținut un răspuns afirmativ sau negativ.

În mod corespunzător, Colegiul largit conchide că faptele, descrise mai sus, se circumscriu temeiului de declarare a recursului, prevăzut la articolul 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Așadar, se confirmă că erorile judiciare manifestate prin încălcarea articolelor 240 alin. (1), 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă sunt esențiale și nu pot fi corectate de către instanța de recurs, de vreme ce judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea hotărârii, nu și temeinicia ei în fapt. Or este evident că în ordine de recurs nu pot fi analizate circumstanțe de fapt și de drept noi, care nu au fost analizate sau au fost ignorate în mod deliberat sau involuntar de instanța inferioară și cărora nu le-a fost dată nicio apreciere, deși au un impact hotărâtor asupra soluției finale.

La fel, având în vedere că normele de drept procedural au un caracter absolut, fiind reglementate de norme imperative, instanța de recurs remarcă că încălcarea acestora, atrage după sine casarea deciziei.

În aceeași ordine de idei, Colegiul largit nu va analiza celelalte motive invocate în cererea de recurs, întrucât nu au forță juridică de a influența prezenta concluzie pe caz. Cu privire la acest aspect, instanța de judecată notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, *în special*, în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (a se vedea *Fomin v. Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan v. Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi v. Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor v. Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30). Astfel, constatările de mai sus în sine sunt o bază suficientă pentru stabilirea încălcării articolului 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în

toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În contextul celor constatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de S.A. „Coloana Specializată Mobilă Mecanizată nr. 67”, în proces de faliment, prin intermediul lichidatorului Gubceac Dmitrii, de a casa hotărârea instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de remediat neajunsurile procedurii inițiale, iar cauza civilă urmează a fi examinată în întregime în cadrul unor proceduri noi, fiind examinate pe deplin toate pretențiile și observațiile părților în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil (*a se vedea*, spre exemplu, cauza *Victor Harovschi v. Moldova*, 18 noiembrie 2008).

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite cererea de recurs, declarată de Societatea pe Acțiuni „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67”, în proces de faliment, prin intermediul lichidatorului Gubceac Dmitrii.

Se casează hotărârea Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Coloana Specializată Mobila Mecanizată nr. 67”, în proces de faliment, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VOCAȚIE”, în proces de reorganizare, cu privire la anularea actelor juridice încheiate de debitor, cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea

Luiza Gafton

Ion Druță